

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI - SECȚIA A II-A PENALĂ

DOSAR NR. 45539/299/2013 (1305/2015)

ÎNCHEIERE

Ședința publică de la data de 05.06.2015

Curtea constituită din:

PREȘEDINTE: D.D.

JUDECĂTOR: C.B.

GREFIER: C.B.

* * * * *

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București a fost reprezentat de procuror **L.P.**

Pe rol soluționarea cauzei penale având ca obiect apelurile declarate de către Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București și părțile civile M.E. și M.G. împotriva sentinței penale nr. 60/10.02.2015 pronunțată de Judecătoria Sectorului 1 București în dosarul nr.4553/299/2013.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 04.06.2015, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta încheiere, când Curtea, pentru a da posibilitatea părților să depună concluzii scrise, a stabilit termen de pronunțare pentru astăzi, 05.06.2015

CURTEA

Deliberând asupra apelurilor de față, constată următoarele:

Prin sentința penală nr. 60/10.02.2015 pronunțată de Judecătoria Sectorului 1 București în dosarul nr.4553/299/2013 s-au hotărât următoarele:

A fost respinsă cererea formulată de inculpatul B.S., prin apărător, de schimbare a încadrării juridice a faptei pentru care fost trimis în judecată, din infracțiunea de camătă prevăzută de art. 3 alin 1 din Legea 216/2011 în infracțiunea de camătă prevăzută de art. 351 C.pen.

În baza art. 396 alin 5 C.pr.pen rap. la art. 17 alin 2 C.pr.pen și la art. 16 alin 1 lit. b teza I C.pr.pen, a fost achitat inculpatul **B.S.**, cercetat sub aspectul săvârșirii infracțiunii prevăzută de art. 3 alin.1 din Legea nr. 216/2011.

În baza art. 396 alin 5 C.pr.pen rap. la art. 17 alin 2 C.pr.pen și la art. 16 alin 1 lit. b teza I C.pr.pen, a fost achitat inculpatul **T.M.G.**, cercetat sub aspectul săvârșirii infracțiunii de complicitate la camătă, prevăzută de art.26 C.pen din 1969 rap. la art.3 alin.1 din Legea nr. 216/2011.

În baza art. 25 alin 5 C.pr.pen, a fost lăsată nesoluționată acțiunea civilă exercitată de persoanele vătămate M.E. și M.G.

S-a constatat că inculpatul B.S. a fost arestat preventiv în perioada 25.09.2013-21.11.2013.

În baza art. 404 alin 4 lit. f C.pr.pen raportat la art. 255 C.pr.pen și la art. 162 alin 4 C.pr.pen. s-a dispus restituirea către inculpatul B.S. a permisului de conducere emis pe numele acestuia, a două carduri bancare și a unui portofel din piele de culoare neagră.

În baza art. 404 alin 4 lit. f C.pr.pen raportat la art. 255 C.pr.pen și la art. 162 alin 4 C.pr.pen. s-a dispus restituirea către inculpatul B.S. a sumei de 3225 Euro, din totalul de 5.125 Euro, ridicată cu ocazia percheziției și consemnată la CEC conform chitanței nr.53958988/1/3.10.2013 și recipisei de consemnare nr. 3574852/1/3.10.2013 și a sumei de 1.407 lei ridicată cu ocazia percheziției și consemnată la CEC conform chitanței nr.53958861/1/3.10.2013 și recipisei de consemnare nr. 3574830/1/3.10.2013.

În baza art. 404 alin 4 lit. f C.pr.pen raportat la art. 162 alin 4 C.pr.pen, s-a dispus restituirea către numitul I.N.E. a următoarelor înscrisuri: recipisă de consemnare a sumei de 4300 Euro la Piraeus Bank România SA întocmită pe numele I.N.E., datată 18.09.2013; act de adjudecare datat 15.12.2011, întocmit de Biroul de Executori Judecătorești Asociați B.B.I. în dosarul de executare nr. 518/2009 și proces verbal de licitație din 24.10.2011 întocmit de Biroul de Executori Judecătorești Asociați B.B.I. în dosarul de executare nr.518/2009.

În baza art. 404 alin 4 lit. f C.pr.pen raportat la art. 255 C.pr.pen și la art. 162 alin 4 C.pr.pen s-a dispus restituirea către numitul I.N.E. a sumei de 1900 Euro, din totalul de 5125 Euro, ridicată cu ocazia percheziției și consemnată la CEC conform chitanței nr.53958988/1/3.10.2013 și recipisei de consemnare nr. 3574852/1/3.10.2013.

În temeiul art. 275 alin 3 C.pr.pen, cheltuielile judiciare avansate de stat au rămas în sarcina acestuia.

Pentru a dispune astfel prima instanță a constatat că prin rechizitoriul din data de 18.11.2013 din dosarul nr.7109/P/2013 al Parchetului de pe lângă Judecătoria sectorului 1 București, înregistrat la data de 20.11.2013 sub nr. 45539/299/2013, s-a dispus trimiterea în judecată, în stare de libertate, a inculpatului **B.S.**, pentru săvârșirea infracțiunii de camătă prevăzută de art. 3 alin.1 din Legea nr. 216/2011 și punerea în mișcare a acțiunii penale și a inculpatului **T.M.G.**, pentru săvârșirea infracțiunii de complicitate la camătă, prevăzută de art.26 C.pen din 1969 rap. la art.3 alin.1 din Legea nr. 216/2011.

În cuprinsul actului de sesizare a instanței, s-a reținut, în esență, următoarea situație de fapt:

La data de 22.05.2013, părțile vătămate M.E. și M.G., au formulat o plângere penală împotriva inculpatului B.S. și învinuitului T.M.G., în care arătau că prin încheierea cu aceștia a unor contracte de împrumut succesive, inclusiv după intrarea în vigoare a Legii 216/2011, li s-a mărit, în mod fictiv, suma împrumutată, în realitate această creștere reprezentând camăta percepută de cei doi. Astfel, pentru o sumă inițială de 15.000 de Euro (actul notarial specificând 24.000 de Euro), părțile vătămate trebuiau să plătească 56.500 de Euro, scadentă la data de 27.12.2012. Inculpatul i-a cerut ajutorul învinuitului T.M.G. în sensul în care acesta din urmă să încheie cu părțile vătămate un contract de împrumut. Astfel, la data de 27.09.2012, inculpatul B.S. a dat o declarație notarială în care menționează că a primit de la M.E. toate sumele de bani pe care acesta i le datora. Deși calitatea de împrumutător o are învinuitul T.M., acesta este în realitate doar

o persoană interpusă în relația inculpat-parte vătămată, aspect care rezultă din conținutul convorbirilor telefonice pe care inculpatul le-a purtat cu partea vătămată, din declarațiile învinutului T.M.G., din declarația părților vătămate și din ultima declarație a inculpatului B.S. La solicitarea inculpatului B.S., învinutului T.M.G. a formulat, la data de 9.07.2013, o cerere adresată executorului judecătoresc prin care solicita amânarea licitației organizată pentru vânzarea casei proprietatea părții vătămate, executarea silită fiind amânată până la data de 14.08.2013 ora 14,00. Această solicitare de amânare a executării silite a fost motivată de faptul că inculpatul B.S. primise de la partea vătămată suma de 1600 Euro și 1800 lei, în zilele de 8.07.2013 și 9.07.2013.

Din coroborarea probelor administrate în cursul urmăririi penale, rezultă că sumele de bani erau percepute în mod periodic de inculpatul B.S. de la părțile vătămate M.E. și M.G. în temeiul contractului de împrumut încheiat între părțile vătămate și împrumutătorul fictiv T.M.G. Totodată, aceste sume de bani erau încasate de către inculpat, pentru sine, ca o consecință a presiunii pe care acesta o exercita asupra părților vătămate. Astfel, în cazul în care părțile vătămate încetau să plătească, inculpatul B.S. îi solicita învinutului T.M.G., complicele său, să se prezinte la executorul judecătoresc și să solicite executarea silită prin vânzarea locuinței părților vătămate. La momentul la care părțile vătămate au plătit inculpatului diverse sume de bani cu titlu de dobândă, inculpatul B.S. i-a solicitat învinutului T.M.G. să se prezinte la executorul judecătoresc și să solicite amânarea executării silite imobiliare. Faptul că inculpatul B.S. desfășura activitatea de cămătărie ca îndeletnicire, rezultă și din declarațiile martorilor P.V. și D.M.D., aceștia formulând plângeri penale împotriva inculpatului la alte unități de parchet. De asemenea și din înscrisurile aflate la dosarul de urmărire penală rezultă că inculpatul B.S. a avut calitatea de creditor în 25 de dosare civile având ca obiect încuviințarea executării silite imobiliare.

Situația de fapt a fost reținută în cursul urmăririi penale pe baza următoarelor mijloace de probă: declarațiile inculpaților, declarațiile martorilor P.V. și D.M.D., procese verbale de redare a conținutului convorbirilor telefonice, procese verbal de percheziție cu planșe foto, recipise de consemnare nr. 3574852/1/3.10.2013 și nr. 3574850/1/3.10.2013.

Analizând materialul probator administrat în cursul urmăririi penale și pe parcursul cercetării judecătorești, prima instanță a reținut următoarea situație de fapt:

La data de 23.05.2013 s-a înregistrat la Parchetul de pe lângă Judecătoria sectorului 1 București, sub nr. de dosar 7109/P/2013, plângerea formulată de persoanele vătămate M.E. și M.G., prin care solicitau efectuarea de cercetări față de B.S. și T.M.G. sub aspectul săvârșirii infracțiunii de cămătărie.

La plângerea penală au fost anexate contractele de împrumut și declarațiile autentificate la care s-a făcut referire în cuprinsul plângerii.

Din analiza acestor înscrisuri instanța a reținut următoarele:

1. La data de 6.07.2010, între inculpatul B.S. și persoanele vătămate M.E. și M.G., a fost încheiat contractul de împrumut cu garanție imobiliară, autentificat prin Încheierea de autentificare nr.1496/6.07.2010 la Biroul Notarului Public M.E., având ca obiect acordarea cu titlu de împrumut, de către inculpat, persoanelor vătămate, a sumei de 20.400 Euro, cu obligația pentru împrumutați de

restituire a sumei împrumutate, cel mai târziu la data de 06.01.2011. Obligația de restituire a împrumutului a fost garantată cu constituirea unei ipoteci convenționale asupra imobilului apartamentul nr. 1, situat în București, proprietatea împrumutaților.(fila 51 d.u.p)

2. La data de 9.02.2011, inculpatul B.S. a declarat, în fața notarului public, că a primit de la persoanele vătămate, suma de 9.000 de Euro din totalul de 20.400 Euro împrumutați (conform declarației autentificate la BNP M.E., prin Încheierea de autentificare nr.243 din 9.02.2011, f.52 d.u.p)

3. La data de 10.03.2011, între inculpatul B.S. și persoanele vătămate M.E. și M.G., se încheie actul adițional, autentificat prin Încheierea de autentificare nr. 548 /10.03.2011, la Biroul Notarului Public M.E., prin care se majorează la 40.000 Euro suma de 20.400 Euro inițial împrumutată și se prelungește termenul scadent al împrumutului până la data de 9.09.2011(f.53 d.u.p)

4. La data de 10.10.2011, inculpatul B.S. a declarat, în fața notarului public, că a primit de la persoanele vătămate, suma de 9.000 de Euro din totalul de 40.000 Euro împrumutați(conform declarației autentificate la BNP M.E., prin Încheierea de autentificare nr.3166 din 10.10.2011, f.54 d.u.p)

5. La data de 30.11.2011, între inculpatul B.S. și persoanele vătămate M.E. și M.G., a fost încheiat contractul de împrumut, autentificat prin Încheierea de autentificare nr.1359/30.11.2011 la Biroul Notarului Public M.E., având ca obiect acordarea cu titlu de împrumut, de către inculpat, persoanelor vătămate, a sumei de 10.500 Euro, cu obligația pentru împrumutați de restituire a sumei împrumutate, cel mai târziu la data de 25.01.2012(fila 55 d.u.p)

6. La data de 27.09.2012, inculpatul B.S. a declarat, în fața notarului public, că a primit de la persoanele vătămate, sumele împrumutate acestora prin contractul de împrumut cu garanție imobiliară, autentificat prin Încheierea de autentificare nr.1496/6.07.2010 la Biroul Notarului Public M.E., astfel cum a fost modificat prin actul adițional, autentificat prin Încheierea de autentificare nr.548/10.03.2011, la Biroul Notarului Public M.E. și prin contractul de împrumut, autentificat prin Încheierea de autentificare nr.1359/30.11.2011 la Biroul Notarului Public M.E. și nu mai are nicio pretenție trecută, prezentă sau viitoare față de aceștia, solicitând și radierea inscripției ipotecare din Cartea Funciară, așa cum rezultă din declarațiile autentificate prin Încheierea de autentificare nr.1874 din 27.09.2012 și nr.1875 din 27.09.2012, f.56-57 d.u.p).

7. La aceeași data de 27.09.2012, la același notar public, s-a încheiat contractul de împrumut cu garanție imobiliară, autentificat prin Încheierea de autentificare nr.1876/27.09.2012 la Biroul Notarului Public M.E. având ca obiect acordarea cu titlu de împrumut, de către inculpatul T.M.G., persoanelor vătămate, a sumei de 56.500 Euro, cu obligația pentru împrumutați de restituire a sumei împrumutate, cel mai târziu la data de 27.12.2012. Obligația de restituire a împrumutului a fost garantată cu constituirea unei ipoteci convenționale asupra imobilului apartamentul nr. 1, situat în București, proprietatea împrumutaților (fila 58 d.u.p)

La cererea inculpatului T.M.G., la Biroul Executorului Judecătoresc I.T.D., s-a constituit dosarul de executare nr. 270/NCP/2013, în care au fost demarate procedurile de executare silită imobiliară asupra imobilului proprietatea

persoanelor vătămate, obiect al garanției reale imobiliare constituită prin contractul de împrumut cu garanție imobiliară, autentificat prin Încheierea de autentificare nr.1876/27.02.2012 la Biroul Notarului Public M.E., în temeiul titlului executoriu reprezentat de acest contract de împrumut.

Din declarațiile coroborate ale inculpaților și ale persoanelor vătămate, rezultă următoarea situație necontestată: inculpatul T.M.G. nu a acordat persoanelor vătămate M.E. și M.G., nicio sumă de bani cu titlu de împrumut, acesta având doar calitatea de persoană interpusă între persoanele vătămate și inculpatul B.S., semnând contractul de împrumut cu garanție imobiliară, autentificat prin Încheierea de autentificare nr.1876/27.02.2012 la Biroul Notarului Public M.E., la solicitarea inculpatului B.S.

Din declarațiile persoanelor vătămate M.E. și M.G. rezultă că singura sumă de bani împrumutată de la inculpatul B.S. a fost suma de 15.000 de Euro, la data încheierii contractului de împrumut cu garanție imobiliară, autentificat prin Încheierea de autentificare nr.1496/6.07.2010 la Biroul Notarului Public M.E., diferența până la 20.400 Euro trecută în contract reprezentând dobânda percepută pentru suma împrumutată. De asemenea, rezultă că actul adițional la contractul de împrumut, autentificat prin Încheierea de autentificare nr.548 /10.03.2011, contractul de împrumut, autentificat prin Încheierea de autentificare nr. 1359/30.11.2011 și contractul de împrumut cu garanție imobiliară, autentificat prin Încheierea de autentificare nr.1876/27.09.2012 la Biroul Notarului Public M.E., au mascat în realitate dobânda percepută de inculpatul B.S. pentru suma de 15.000 de Euro acordată cu titlu de împrumut, sumele înscrise în acestea nefiind niciodată remise și primite de către persoanele vătămate.

Prin urmare, conform declarațiilor persoanelor vătămate, singura sumă de bani împrumutată de la inculpatul Babu Stelian este suma de 15.000 de Euro, la data de 6.07.2010, celelalte contracte de împrumut având caracter fictiv.

Tot din declarațiile persoanelor vătămate rezultă că au restituit inculpatului B.S. suma de 15.000 de Euro pe care au împrumutat-o efectiv de la acesta și au achitat în plus și alte sume de bani, toate în contul dobânzii pe care o datorau inculpatului pentru suma efectiv împrumutată.

Deși prin declarația inițială, dată în cursul urmăririi penale, inculpatul B.S. a afirmat că a împrumutat efectiv persoanelor vătămate M.E. și M.G. sumele menționate în contractul de împrumut din 6.07.2010 și actul adițional la acesta din 10.03.2011 și în contractul de împrumut din 30.11.2011, fără perceperea vreunei dobânzi, fiindu-i restituite ulterior sumele împrumutate, așa cum rezultă din declarațiile autentificate prin Încheierile de autentificare nr. 1874 din 27.09.2012 și nr.1875 din 27.09.2012 (f.56-57 d.u.p) și că nu are nicio legătură cu contractul de împrumut autentificat prin Încheierea de autentificare nr.1876/27.09.2012 la Biroul Notarului Public M.E., având ca obiect acordarea cu titlu de împrumut, de către inculpatul T.M.G., persoanelor vătămate, a sumei de 56.500 Euro(filele 45-46 d.u.p), în fața instanței, inculpatul B.S. a revenit asupra acestei declarații arătând că a împrumutat persoanelor vătămate în total suma de 56.500 de Euro menționată în contractul de împrumut încheiat de persoanele vătămate cu inculpatul T.M., că, deși persoanele vătămate nu i-au restituit sumele împrumutate el le acorda în continuare împrumuturi în virtutea relațiilor de

prietenie și că nu a perceput niciodată dobânzi de la persoanele vătămate pentru sumele împrumutate.

Ipozezele avansate de către persoanele vătămate și de către inculpatul B.S. se exclud reciproc. Astfel, în timp ce persoanele vătămate susțin că singura sumă de bani împrumutată de inculpat a fost de 15.000 de Euro, la data de 6.07.2010, celelalte contracte de împrumut având caracter fictiv, inculpatul susține că a împrumutat efectiv și fără perceperea vreunei dobânzi, persoanelor vătămate, suma de 20.400 de Euro la data de 6.07.2010; diferența până la 40.000 Euro la data de 10.03.2011; 10.500 de Euro la data de 30.11.2011 și diferența până la 50.600 de Euro la data de 27.09.2012. Instanța a reținut însă că declarațiile persoanelor vătămate se coroborează cu celelalte probe administrate în cauză, în timp ce declarațiile inculpatului nu sunt susținute de nicio altă probă.

Astfel, conținutul convorbirilor purtate de inculpat cu persoana vătămată M.E. este relevant în acest sens.

Rezultă astfel fără putință de tăgadă că inculpatul B.S. a perceput dobânzi pentru împrumutul acordat persoanelor vătămate.

Mai mult, deși inculpatul arată că persoanele vătămate nu i-au restituit împrumuturile acordate, a declarat la notar că a primit de două ori câte 9.000 de Euro de la persoanele vătămate (la data de 09.02.2011 și 10.10.2011), a primit efectiv de la persoana vătămată suma de 6.000 lei cu ocazia flagrantului organizat la data de 20.09.2013, iar din conținutul convorbirilor rezultă că a primit periodic diverse sume de bani de la persoanele vătămate.

Modul de operare a inculpatului, respectiv interpunerea în relația dintre acesta și persoanele vătămate a inculpatului T.M.G., imediat după intrarea în vigoare a Legii 216/2011, este un argument în plus care susține ipoteza avansată de persoanele vătămate, respectiv că pentru suma acordată cu titlu de împrumut, inculpatul a perceput dobânzi.

Prin urmare, instanța a reținut ca fiind adevărate și concordante cu celelalte probe administrate în cauză, declarațiile persoanelor vătămate, situația de fapt susținută probator fiind aceea reținută de altfel și prin rechizitoriu, respectiv că inculpatul B.S. a acordat o singură dată împrumut persoanelor vătămate, respectiv la data de 6.07.2010, suma de 15.000 de Euro, împrumuturile ulterioare mascând dobânda percepută de inculpatul B.S.

Raportat la situația de fapt reținută, analizând întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii de camătă, prin activitatea desfășurată de inculpatul B.S, instanța a reținut următoarele:

Potrivit art. 3 alin 1 din Legea 216/2011, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 827/22.11.2011, este infracțiune: „Darea de bani cu dobândă, ca îndeletnicire, de către o persoană neautorizată”. Legea 216/2011 a intrat în vigoare la data de 25.11.2011.

În Noul Cod penal, aceeași faptă este incriminată la art. 351, sub denumirea marginală de „camătă”, între cele două reglementări neexistând niciun fel de diferențe nici sub aspectul condițiilor de incriminare și nici al regimului sancționator.

Față de norma de incriminare, instanța a constatat că elementul material al infracțiunii de camătă se realizează prin acțiunea de a da bani cu dobândă, în baza unui contract de împrumut. Nu este necesar ca dobânda să fie efectiv prevăzută în

contract, realitatea demonstrând că de cele mai multe ori, pentru a eluda legea, dobânda este „mascată”, împrumutătorul prevăzând în contractul de împrumut o sumă mai mare decât cea efectiv remisă, sumă care include și dobânda, aceasta fiind și situația din speță. Acțiunea de dare de bani cu dobândă care reprezintă elementul material al infracțiunii, presupune remiterea efectivă a sumei de bani.

Prin urmare, în elementul material al laturii obiective a infracțiunii intră doar acțiunea de remitere a unei sume de bani pentru care se pretinde restituirea cu dobândă.

De asemenea, activitatea de dare de bani cu dobândă trebuie să reprezinte o îndeletnicire a inculpatului, prin urmare, infracțiunea de camătă este o infracțiune de obicei.

Fiind o infracțiune de obicei, elementul material se realizează prin repetarea faptei de un număr suficient de ori încât, în cazul infracțiunii de camătă, să indice îndeletnicirea persoanei. Fiecare act material privit *ut singuli* nu prezintă relevanță infracțională, fiind necesar ca, din ansamblul faptelor, să rezulte îndeletnicirea de a săvârși infracțiunea.

Aplicând principiul neretroactivității legii la infracțiunile de obicei rezultă că legea penală nu se aplică actelor materiale care realizează conținutul constitutiv al infracțiunii de obicei, săvârșite anterior intrării în vigoare a acesteia.

Prin urmare, acțiunea de dare de bani cu dobândă săvârșită anterior intrării în vigoare a Legii 216/2011 - respectiv datei de 25.11.2011, nu are caracter penal, însă, dacă aceste acțiuni au continuat și după intrarea în vigoare a legii, vor intra în sfera ilicitului penal toate acțiunile de dare de bani cu dobândă săvârșite după această dată.

Din analiza situației de fapt efectuată anterior, raportat la probele administrate în cauză, a rezultat faptul că inculpatul B.S. a acordat o singură dată împrumut persoanelor vătămate, respectiv la data de 06.07.2010, suma de 15.000 de Euro, împrumuturile ulterioare mascând dobânda percepută de inculpatul B.S., aceasta fiind de altfel și situația de fapt reținută prin rechizitoriu.

Prin urmare, acțiunea de dare de bani cu dobândă a fost realizată la data de 6.07.2010, conform contractului de împrumut cu garanție imobiliară, autentificat prin încheierea de autentificare nr. 1496/6.07.2010 la Biroul Notarului Public M.E., și a avut în realitate ca obiect, acordarea cu titlu de împrumut, de către inculpat, persoanelor vătămate, a sumei de 15.000 Euro, diferența până la 20.400 Euro reprezentând dobândă, iar actul adițional, autentificat prin încheierea de autentificare nr.548 /10.03.2011, la Biroul Notarului Public M.E., prin care se majorează la 40.000 Euro suma de 20.400 Euro inițial împrumutată, contractul de împrumut, autentificat prin încheierea de autentificare nr.1359/30.11.2011 la Biroul Notarului Public M.E., având ca obiect acordarea cu titlu de împrumut, de către inculpat, persoanelor vătămate, a sumei de 10.500 Euro și contractul de împrumut cu garanție imobiliară, autentificat prin încheierea de autentificare nr. 1876/27.09.2012 la Biroul Notarului Public M.E., având ca obiect acordarea cu titlu de împrumut, de către inculpatul Tache Marius-Gabriel, persoanelor vătămate, a sumei de 56.500 Euro, nu sunt în realitate veritabile contracte de împrumut ci acte simulate care maschează dobânda percepută de inculpat pentru suma de 15.000 de Euro acordată inițial cu titlu de împrumut.

Cum acțiunea de dare de bani, semnificând remiterea efectivă a sumei de bani, a avut loc la data de 6.07.2010, rezultă că această acțiune nu poate realiza elementul material al infracțiunii de camătă, întrucât a avut loc anterior incriminării acestei fapte.

Contractele de împrumut din data de 30.11.2011 și 27.09.2012 încheiate de persoanele vătămate cu inculpatul Babu Stelian, respectiv cu inculpatul T.M.G., nu sunt veritabile contracte de împrumut, la datele respective inculpații nu au remis nicio sumă de bani persoanelor vătămate, ci sunt acte prin care se fixează cuantumul dobânzii datorate pentru împrumutul inițial de 15.000 de Euro.

Or, în conținutul elementului material al infracțiunii de camătă intră doar acțiunea de a da bani cu împrumut, fără a avea importanță pentru existența infracțiunii, dacă împrumutul a fost restituit în mai multe tranșe sau dacă solicitarea și perceperea dobânzii a avut loc în mai multe tranșe.

Prin urmare, perceperea dobânzii atât anterior cât și ulterior intrării în vigoare a Legii 216/2011, nu conferă caracter penal faptei de a da bani cu dobândă, dacă acțiunea efectivă de a remite suma de bani a avut loc anterior intrării în vigoare a legii de incriminare.

Astfel, având în vedere că singura acțiune de dare de bani cu dobândă a avut loc anterior intrării în vigoare a Legii 216/2011, rezultă că, în aplicarea principiului neretroactivității legii penale, fapta inculpatului B.S. de a da bani cu dobândă, persoanelor vătămate, la data de 6.07.2010, nu este infracțiune, nefiind prevăzută de legea penală.

Pe de altă parte, instanța a reținut că în cauză, din probele administrate, nu rezultă nici caracterul de îndeletnicire a inculpatului în a da bani cu dobândă.

Conținutul constitutiv al infracțiunii se realizează sub acest aspect doar dacă se poate demonstra că această activitate s-a repetat de un număr suficient de ori pentru a se trage concluzia că această activitate este exercitată ca îndeletnicire.

Sub acest aspect, instanța a constatat că, deși pentru existența acțiunii nu se impune ca activitatea de dare de bani cu dobândă să aibă loc față de mai multe persoane vătămate, putându-se realiza elementul material al laturii obiective a infracțiunii și prin acordarea repetată a mai multor împrumuturi cu dobândă, aceleași persoane vătămate, în cauză, această ultimă ipoteză nu poate fi reținută întrucât inculpatul B.S. a acordat persoanelor vătămate un singur împrumut, la data de 6.07.2010.

Prin actul de sesizare a instanței se reține ca fiind dovedit caracterul de repetabilitate al activității inculpatului B.S. de dare de bani cu dobândă prin aceea că martorii P.V. și D.M.D. au formulat la rândul lor plângeri penale față de inculpat la alte unități de Parchet și prin aceea că inculpatul B.S. figurează în calitate de creditor în 25 de dosare civile având ca obiect încuviințarea executării silite imobiliare. De asemenea, aceleași probe au fost invocate și de către persoanele vătămate pentru a susține, pe latură penală, vinovăția inculpatului B.S., fiind depuse la dosar, în probațiune, extrase din Ecrisul instanțelor din care rezultă că inculpatul B.S. are calitatea de creditor în mai multe dosare având ca obiect încuviințarea executării silite.

Cu privire la ceste aspecte, instanța a reținut că, deși din declarațiile martorilor P.V. și D.M.D., audiați în cursul urmăririi penale, rezultă că inculpatul

le-a acordat și lor împrumuturi cu dobândă, aceștia nu au relatat împrejurări relevante cu privire la împrumutul acordat de inculpat persoanelor vătămate M.E. și M.G., iar aspectele care țin de împrumuturile acordate de inculpat celor doi martori nu pot fi analizate în cauză întrucât exced limitelor cu care a fost sesizată instanța prin rechizitoriu. De altfel, instanța nu ar putea să rețină, fără a încălca prezumția de nevinovăție de care beneficiază inculpatul B.S., că acesta ar fi acordat împrumuturi cu camătă celor doi martori, întrucât aceste aspecte urmează a fi analizate în dosarele penale aflate în lucru, dosare în care acești martori au calitatea de persoane vătămate.

Faptul că în dosarul penal în care se efectuează cercetări față de inculpatul B.S., la plângerea prealabilă a numitului P.V., organul de cercetare penală a dispus începerea urmăririi penale față de inculpatul B.S. sub aspectul săvârșirii infracțiunii de camătă, așa cum rezultă din ordonanța de începere a urmăririi penale depusă de persoanele vătămate la dosarul instanței nu poate constitui o probă în susținerea activității de cămătărie desfășurată de inculpat ci cel mult un indiciu al săvârșirii acestei infracțiuni, indiciu care nu este însă suficient pentru a susține o acuzație în materie penală.

Pe de altă parte, instanța a reținut că nu poate analiza natura raporturilor juridice dintre inculpat și persoanele care figurează ca debitori în dosarele având ca obiect încuviințarea executării silită, dosare în care inculpatul figurează în calitate de creditor și nici aspecte care țin de obiectul titlului executoriu în temeiul căruia s-a început executarea silită, întrucât instanța penală ar depăși limitele cu care a fost investită, iar pe de altă parte, în sprijinul acuzării nu au fost aduse argumente pertinente, legate de o situație(ii) concretă(e) în care inculpatul ar fi acordat debitorilor din aceste dosare invocate, împrumuturi cu camătă, motiv pentru care instanța a apreciat că nici aceste argumente nu depășesc sfera indiciilor despre săvârșirea unei infracțiuni, indicii care nu sunt însă suficiente pentru a susține o acuzație în materie penală.

Motivat de aceste considerente, instanța a reținut că în cauză nu s-a făcut dovada, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că inculpatul B.S. desfășura activitatea de dare de bani cu camătă, ca îndeletnicire, nefiind dovedit astfel un alt element esențial al laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 3 alin.1 din Legea nr. 216/2011.

În concluzie, instanța a reținut, pentru argumentele expuse anterior, că în cauză nu s-a probat realizarea de către inculpatul B.S. a elementului material al laturii obiective a infracțiunii de camătă, prin urmare, fapta săvârșită de inculpatul B.S., pentru care s-a dispus trimiterea acestuia în judecată, nu este prevăzută de legea penală, fiind incident cazul de stingere a acțiunii penale prevăzut de art. 16 alin 1 lit. b C.pr.pen.

Instanța a mai constatat că, întrucât aprecierea legii penale mai favorabile pentru a se dispune asupra încadrării juridice a faptei săvârșită de inculpatul B.S., urma să fie făcută având în vedere modalitatea de individualizare judiciară a executării pedepsei, atât condițiile de incriminare a faptei cât și limitele de pedeapsă fiind identice în cele două legi succesive, nu se mai impune schimbarea încadrării juridice a faptei pentru care a fost trimis în judecată inculpatul B.S., în sensul solicitării apărătorului inculpatului, motiv pentru care a respins cererea acestuia de schimbare a încadrării juridice a faptei pentru care fost trimis în

judecată, din infracțiunea de camătă prevăzută de art. 3 alin 1 din Legea 216/2011 în infracțiunea de camătă prevăzută de art. 351 C.pen.

În privința inculpatului T.M.G., instanța a constatat că acesta a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de complicitate la infracțiunea de camătă, prevăzută de art. 3 alin. 1 din Legea 216/2011, reținându-se în actul de sesizare a instanței că acesta l-a ajutat pe inculpatul B.S. prin acte de complicitate materială concomitentă, figurând în calitate de împrumutător în contractul împrumut cu garanție imobiliară, autentificat prin încheierea de autentificare nr. 1876/27.09.2012 la Biroul Notarului Public M.E., având ca obiect acordarea cu titlu de împrumut, de către inculpatul T.M.G., persoanelor vătămate, a sumei de 56.500 Euro deși nu avea în realitate această calitate, figurând ca o persoană interpusă în relația dintre inculpatul B.S. și persoanele vătămate și acționând în această calitate, la cererea inculpatului B.S. și în relația ulterioară cu executorul judecătoresc.

Având în vedere soluția dispusă față de inculpatul B.S., reținându-se că acesta nu a săvârșit, în calitate de autor, o faptă prevăzută de legea penală, rezultă că nici complicele T.M.G. nu poate fi tras la răspundere penală întrucât fapta la care a fost complice nu este o faptă prevăzută de legea penală, fiind incident și pentru inculpatul T.M.G. cazul de stingere a acțiunii penale reglementat de art.16 alin 1 lit. b C.pr.pen.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București și părțile civile M.E. și M.G., cauza fiind înregistrată pe rolul Curții de Apel București – Secția a II-a Penală la data de 14.04.2015.

În apelul său Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București a susținut în esență că în mod greșit s-a dispus achitarea inculpaților întrucât fapta de cămătărie ar fi fost săvârșită înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011, deoarece darea de bani cu dobândă reprezintă o activitate complexă, care presupune înmânarea, remiterea unei sume de bani și perceperea ulterioară și periodică a sumei împrumutate însoțită de camătă, căci numai în acest fel se relevă intenția de a fixa și percepe dobânzi de la împrumutat.

Efectele contractelor de credit cu camătă încheiate de inculpat subzistă și în prezent, în baza acestora fiind efectuate plăți, ca atare, asemenea acțiuni pot fi considerate ca având vocația înscrierii în elementele constitutive ale infracțiunii de cămătărie, începând cu data intrării în vigoare a legii.

De asemenea, Parchetul a arătat că în speță s-a dovedit și caracterul de îndeletnicire al faptei inculpaților, probele în acest sens fiind reprezentate de declarațiile martorilor P.V. și D.M.D., care au învederat că și lor le-a acordat inculpatul B.S. împrumuturi cămătărești, dar și de înscrierile din care reiese că inculpatul are calitatea de creditor în numeroase dosare de executare silită aflate pe rolul instanțelor judecătorești.

În apelul lor părțile civile M.E. și M.G. au arătat că în cauză este vorba de un contract de împrumut – nr. 11876/27.09.2012 – încheiat ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 216/2011. De asemenea există dovezi clare, respectiv înregistrări audio-video, ale perceperii de către inculpatul B.S. a cel puțin trei

camete, la datele de 15.08.2013, 27.08.2013 și 20.09.2013, pentru împrumutul ce face obiectul contractului nr. 11876/27.09.2012, contract în care B.S. nu avea nicio calitate. Din datele de mai sus reiese clar activitatea de cămătărie, în anul 2013, deci la doi ani de la intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011.

În ce privește împrumutul ce a făcut obiectul contractului nr. 1496/06.07.2010, acesta a fost achitat integral de părțile civile.

La termenul din 04.06.2015 Curtea a pus în discuție sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu o cerere de pronunțare a unei hotărâri prealabile, prin care să se stabilească dacă poate constitui infracțiunea de cămătărie activitatea constând în remiterea unor sume de bani cu împrumut cu dobândă, dacă remiterea sumelor a avut loc înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011, însă pretinderea dobânzilor și a restituirii capitalului împrumutat are loc în date ulterioare intrării în vigoare a legii.

În ceea ce privește admisibilitatea sesizării, Curtea reține că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de 475 C.pr.pen. pentru formularea cererii de hotărâre prealabilă. Astfel, Curtea de Apel București *este investită cu soluționarea în ultimă instanță, respectiv în apel, a cauzei, iar de lămurirea chestiunii de drept în discuție depinde soluționarea pe fond a prezentei cauze.*

În acest sens, dacă se are în vedere situația de fapt reținută prin rechizitoriu și confirmată de prima instanță, se observă că faptele reproșate inculpaților constă în esență în aceea că, la data de 06.07.2010, inculpatul B.S. a acordat persoanelor vătămate - părți civile M.E. și M.G., un împrumut cu dobândă cămătărească, suma împrumutată fiind de 15.000 euro, remisă persoanelor vătămate la acea dată. Împrumutul cămătăresc a fost deghizat într-un contract de împrumut fără dobândă, autentificat sub nr. 1496/6.07.2010 la Biroul Notarului Public M.E., suma menționată în contract fiind de 20.400 euro, diferența față de suma de 15.000 euro ce fusese în realitate remisă fiind reprezentată de dobânda cămătărească. Termenul de restituire a sumei împrumutate a fost stabilit în contract la data de 06.01.2011, iar obligația de restituire a fost garantată printr-o ipotecă asupra unui apartament aparținând părților civile.

Deoarece persoanele vătămate nu au restituit integral suma împrumutată și dobânda conform celor stabilite, la data de 10.03.2011, între inculpatul B.S. și persoanele vătămate M.E. și M.G. s-a încheiat un act adițional la contractul inițial, autentificat sub nr. 548 /10.03.2011 la Biroul Notarului Public M.E., prin care s-a majorat la 40.000 euro suma de 20.400 euro inițial împrumutată și s-a prelungit termenul scadent al împrumutului până la data de 09.09.2011. Această diferență era însă reprezentată de dobânda cămătărească ce devenise între timp scadentă, iar nu de o nouă sumă împrumutată de inculpat persoanelor vătămate. De asemenea, la data de 30.11.2011 a fost încheiat un nou contract de împrumut, autentificat sub nr. 1359/30.11.2011 la Biroul Notarului Public M.E., având ca obiect acordarea cu titlu de împrumut, de către inculpat, persoanelor vătămate, a sumei de 10.500 euro, sumă ce de asemenea reprezenta, în realitate, dobânda cămătărească scadentă, aferentă celor 15.000 euro inițial împrumutați.

Este de menționat că persoanele vătămate au fost determinate de inculpat să încheie actele autentice ulterioare, prin care a fost majorată suma de restituit, prin amenințarea cu executarea garanției imobiliare instituite asupra apartamentului lor.

La data de 27.09.2012 inculpatul B.S. și l-a substituit, în actele autentice care deghizau împrumutul cămătăresc, pe celălalt inculpat, T.M.G., în poziția de creditor al persoanelor vătămate. În acest sens, inculpatul B.S. a dat o declarație autentică în fața notarului public, cum că a primit de la persoanele vătămate sumele împrumutate acestora prin contractul de împrumut cu garanție imobiliară nr.1496/6.07.2010, astfel cum a fost modificat prin actul adițional nr.548/10.03.2011 și prin contractul nr. 1359/30.11.2011, și nu mai are nicio pretenție trecută, prezentă sau viitoare față de aceștia, solicitând și radierea inscripției ipotecare din cartea funciară. La aceeași data de 27.09.2012, la același notar public, s-a încheiat contractul de împrumut cu garanție imobiliară, autenticat sub nr.1876/27.09.2012 la Biroul Notarului Public M.E., având ca obiect acordarea cu titlu de împrumut, de către inculpatul T.M.G., persoanelor vătămate, a sumei de 56.500 euro, cu obligația pentru împrumutați de restituire a sumei împrumutate, cel mai târziu la data de 27.12.2012. Obligația de restituire a împrumutului a fost garantată cu constituirea unei ipoteci convenționale asupra imobilului apartamentul nr. 1, situat în București, proprietatea împrumutaților. După cum s-a arătat, prin înscrisurile menționate s-a realizat în realitate o simplă substituie, în actele autentice, a inculpatului B. de către inculpatul T., suma datorată fiind de asemenea crescută la 56.500 euro, prin capitalizarea dobânzii cămătărești devenite scadente. Inculpatul T. nu a acordat în realitate niciun împrumut persoanelor vătămate, iar inculpatul B. a continuat să se comporte față de acestea din urmă ca adevăratul creditor, pretinzându-le restituirea sumei pe care o considera acesta datorată. Aceste solicitări și amenințări cu executarea silită, la un moment dat concretizate, au continuat până în anul 2013, când persoanele vătămate s-au adresat organelor de urmărire penală, a fost organizat un flagrant, iar inculpatul B.S. a fost reținut și ulterior arestat preventiv.

Sintetizând situația de fapt reținută în rechizitoriu și de către prima instanță, este de observat că în speță acordarea împrumutului cămătăresc a avut loc printr-o singură remitere efectivă a unei sume de bani, în anul 2010, însă pretinderea restituirii sumei împrumutate și a dobânzilor cămătărești aferente s-a făcut de către inculpați, prin acțiuni repetate, inclusiv după intrarea în vigoare, la data de 25.11.2011, a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie.

Astfel, prin această lege s-a incriminat activitatea de cămătărie, la art. 3 alin. 1 prevăzându-se că *darea de bani cu dobândă, ca îndeletnicire, de către o persoană neautorizată constituie infracțiune.*

Față de această situație de fapt și de conținutul normei de incriminare, prima instanță a apreciat că elementul material al laturii obiective a infracțiunii de cămătărie constă exclusiv în *darea de bani cu dobândă*, adică în remiterea efectivă a sumei de bani, acțiune care în speță a avut loc înainte de apariția legii

de incriminare. Drept urmare, la data săvârșirii faptei aceasta nu era prevăzută de legea penală, astfel că a dispus achitarea inculpaților.

Dimpotrivă, Parchetul consideră – ca de altfel și instanțele care au dispus, iar ulterior prelungit, arestarea preventivă a inculpatului B.S. – că *darea de bani cu dobândă* reprezintă o activitate complexă, care presupune înmânarea, remiterea unei sume de bani și perceperea ulterioară și periodică a sumei împrumutate însoțită de camătă, căci numai în acest fel se relevă intenția de a fixa și percepe dobânzi de la împrumutat. Astfel fiind, și acțiunile de pretindere a restituirii sau încasare a dobânzii pot fi considerate ca având vocația înscrierii în elementele constitutive ale infracțiunii de cămătărie, începând cu data intrării în vigoare a Legii nr. 216/2011.

Prin urmare, problema tipicității faptei de cămătărie imputate inculpatului B.S. constituie una dintre chestiunile esențiale de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei.

În speță este îndeplinită și cea de-a treia condiție de admisibilitate a sesizării, în condițiile în care cu privire la chestiunea de drept în discuție *Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.*

În ceea ce privește **punctele de vedere ale părților** cu privire la chestiunea de drept în discuție, părțile civile susțin că în speță nu este vorba de un singur împrumut, ci de mai multe contracte, dintre care unele încheiate după intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011. De asemenea, perceperea cametei de către inculpatul B.S. s-a făcut, în repetate rânduri, după intrarea în vigoare a legii, astfel că activitatea de cămătărie a fost desfășurată până în anul 2013. De altfel, într-o interpretare sistematică a legii, trebuie considerat că nu numai darea într-un anumit moment unic de bani, dar și perceperea dobânzilor cămătărești se circumscriu în sfera infracțiunii, câtă vreme cele două situații sunt legate una de alta.

Inculpații susțin că infracțiunea de cămătărie, fiind o infracțiune de obicei, se consideră consumată atunci când a avut loc acțiunea care indică obișnuința sau îndeletnicirea.

Punctul de vedere al Ministerului Public se regăsește în motivele de apel, expuse în cele ce preced.

În ceea ce privește **opinia completului investit cu soluționarea cauzei**, Curtea consideră că nu este oportună prezentarea acestuia, pentru a evita riscul unei eventuale antepronunțări, în ipoteza în care prezenta sesizare ar fi respinsă ca inadmisibilă.

Nu a fost identificată jurisprudența acestei instanțe sau a altor instanțe cu privire la chestiunea de drept în discuție.

Față de aceste considerente, Curtea apreciază că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate și totodată este oportună sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: *„Poate fi reținută infracțiunea de cămătărie prevăzută în cuprinsul dispozițiilor art. 3 alin. 1 din Legea nr. 216/2011 sau art.*

351 C.pen. (pentru ipoteza că actualul Cod penal ar fi identificat de instanță ca lege penală mai favorabilă) în situația în care acțiunile de remitere efectivă a sumelor de bani au avut loc înainte de intrarea în vigoare a normei de incriminare, iar activitatea de percepere a dobânzilor a avut loc după intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011?”.

În baza art. 476 alin. 2 C.pr.pen., se va dispune suspendarea judecării prezentei cauze până la pronunțarea hotărârii prealabile.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE**

În baza art. 475 C.pr.pen. sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

Poate fi reținută infracțiunea de cămătărie prevăzută în cuprinsul dispozițiilor art. 3 alin. 1 din Legea nr. 216/2011 sau art. 351 C.pen. în situația în care acțiunile de remitere efectivă a sumelor de bani au avut loc înainte de intrarea în vigoare a normei de incriminare, iar activitatea de percepere a dobânzilor a avut loc după intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011?

În baza art. 476 alin. 2 C.pr.pen. suspendă judecata prezentei cauze până la pronunțarea hotărârii prealabile.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, azi 05.06.2015.

Președinte,
D.D.

Judecător,
C.B.

Grefier,
C.B.